

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2013. gada 26. aprīlī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris, tiesneši Kaspars Balodis un Sanita Osipova, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto sabiedrības ar ierobežotu atbildību „VK Estate”, Dzintara Abula un Veltas Lazdas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 62/2013),

k o n s t a t ē j a :

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu:

1) atzīt Civilprocesa likuma 483., 484. un 485. pantu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam;

2) apturēt tiesvedību Augstākās Tiesas Senāta Civillietu departamentā civillietā Nr. SPC-23/2013.

2. Civilprocesa likuma 483. pantā ir noteikts, ka protestu par spēkā stājušos tiesas nolēmumu Senātam var iesniegt ģenerālprokurors vai Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurors, ja kopš nolēmuma spēkā stāšanās nav pagājuši vairāk kā 10 gadi.

Civilprocesa likuma 484. pantā ir paredzēts, ka pamats protesta iesniegšanai ir būtiski materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi, kas konstatēti lietās, kuras ir izskatītas tikai pirmās instances tiesā, ja tiesas nolēmums nav pārsūdzēts likumā noteiktajā kārtībā no lietas dalībniekiem neatkarīgu iemeslu dēļ vai ar tiesas nolēmumu aizskartas valsts vai pašvaldību iestāžu tiesības vai to personu tiesības, kuras nav bijušas lietas dalībnieki.

Savukārt Civilprocesa likuma 485. pantā ir noteikts, ka protestu izskata Senāts Civilprocesa likuma 464.–477. pantā norādītajā kārtībā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, Satversmes tiesas kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Pieteikumā ir apstrīdēta trīs Civilprocesa likuma normu atbilstība Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu un sestās daļas 1. punktu pieteikuma iesniedzējam ir jāpamato viņa pamattiesību aizskārums, tas ir, ka apstrīdētā norma tieši konkrētajam pieteikuma iesniedzējam rada Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēji ir bijuši lietas dalībnieki tiesas procesā, kurā taisīts spriedums, par kuru prokurors savukārt iesniedzis protestu sakarā ar būtiskiem tiesību normu pārkāpumiem. Tādējādi ir konstatējama saistība starp Pieteikuma iesniedzēju konkrēto tiesisko situāciju un apstrīdētajās normās paredzēto tiesību institūtu un tā piemērošanu.

Līdz ar to iesniegtais pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro un ceturto daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc visu

vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošanas vai no pamattiesību aizskāruma brīža. Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punktu pieteikumā jāpamato, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi vai arī ka tādu nav.

No pieteikumam pievienotajiem dokumentiem konstatējams, ka 2013. gada 28. februārī Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurors iesniedzis Augstākas tiesas Senāta Civillietu departamentam protestu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2012. gada 14. novembra lēmumu civillietā Nr. C04385205, kurā Pieteikuma iesniedzēji bija lietas dalībnieki, lūdzot atcelt šo lēmumu un izbeigt tiesvedību minētajā lietā. Prokurora protests nav apstrīdams vai pārsūdzams. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējiem nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Līdz ar to iesniegtais pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās un ceturtās daļas, kā arī 19.² panta sestās daļas 2. punkta prasībām.

8. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst arī pārējām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā. Lemjot par lietas ierosināšanu, citastarp ir jāizvērtē, vai ir sniegts pietiekams juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas neatbilstību katrai norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai.

Pieteikumā daļā par Civilprocesa likuma 483. un 484. panta atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam ir ietverts pietiekams prasījuma juridiskais pamatojums. Pieteikumā šajā daļā ir norādīts apstrīdēto normu leģitīmais mērķis un izvērtēta to atbilstība samērīguma principam. Tāpat pieteikums šajā daļā atbilst arī citām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² panta prasībām.

Savukārt pieteikumā daļā par Civilprocesa likuma 485. panta atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam nav juridiski pamatots, kāpēc protestu par spēkā stājušos tiesas spriedumu nav pieļaujams izskatīt kasācijas tiesvedības kārtībā un kā šāda procesa izmantošana ierobežo Pieteikuma iesniedzēju pamattiesības. Tādējādi šajā daļā pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² panta prasībām.

9. Pieteikumā arī lūgts apturēt tiesvedību Augstākās Tiesas Senāta Civillietu departamentā izskatāmajā civillietā Nr. SPC-23/2013.

Satversmes tiesas kompetencē nav tiesvedības apturēšana civillietā sakarā ar lietas dalībnieka iesniegtu konstitucionālo sūdzību. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 214. panta 4. punktu pienākums apturēt tiesvedību tāpēc, ka Satversmes tiesa

ierosinājusi lietu sakarā ar puses vai trešās personas iesniegtu konstitucionālo sūdzību, ir tiesai, kuras tiesvedībā konkrētā lieta atrodas.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēju lūgums apturēt tiesvedību Augstākās Tiesas Senāta Civillietu departamentā civillietā Nr. SPC-23/2013 ir atstājams bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

n o l ē m a :

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Civilprocesa likuma 483. un 484. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „VK Estate”, Dzintara Abula un Veltas Lazdas konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 62/2013);

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu – Saeimu – līdz 2013. gada 26. jūnijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu;

3. Atteikties ierosināt lietu daļā par Civilprocesa likuma 485. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam;

4. Atstāt bez izskatīšanas lūgumu apturēt tiesvedību Augstākās Tiesas Senāta Civillietu departamentā civillietā Nr. SPC-23/2013.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kūtris